

ELŐFIZETÉS:

Egész évre . . . 6 ft.
Fél évre . . . 3 ft.
Negyed évre . . . 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét illető
küldemények a szerkesztő-
nek, anyagiak a laptulaj-
donosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KOZLÖNY.

HIRDETÉSI DIJ:

egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
többszöri hirdetésnél olcsóbb.
Nyiltér sora 25 kr.
Bélyegdíj minden hirdetésnél
30 kr.

A hirdetések Bittermann
Nándor könyv- és könyvömá-
jában és a szerkesztőnél fogad-
tatnak el.
Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

Megyei rendkívüli közgyűlés.

Főispán ur ömeltósága a jelen-
levők üdvözlésével megnyit-
ván a közgyűlést, megemlíti,
hogy a főtisztviselőket el-
fogláló ujoncozási munkála-
latok még most sem engedik
meg, hogy rendes közgyű-
lést tartsunk; így tehát némely, halasztást nem
tűrő ügynek elintézésére rendkívüli közgyűlést
kellett összehívni. Ezután rátér a tárgysorozatra.

A bíráló választmány egy tagjának meg-
választása. Egyhangulag megválasztatik Fern-
bach Bálint nagybirtokos.

A kulai járási lovatató bizottsági leköszönt
elnök helyének választás útján való betöltése.
Megválasztatik egyhangulag Rác György kulai
közbirtokos és biz. tag.

A budapesti kereskedelmi és iparkamara
véleményes átirata a cservenkaipartestület ala-
kítása tárgyában. Csekély módosításokkal pár-
tolólag fölterjesztetik az illetékes miniszteri-
umhoz.

A megye alispánjának jelentése a futtaki
révénél elhelyezett folyamkavics elszállítása iránt
a folyó évi március 5-én tartott közgyűlési ha-
tározat alapján tett intézkedésről. Az alispáni
előterjesztés helyeslőleg tudomásul vétetvén, a
Horváth Károlyval fenállott szerződés felbon-
tottnak tekintetik, viszont Grüner és Majorics
vállalkozókkal köbméterenként 3 frjtával a száll-
ítási szerződés megkötötték. A kavics a megyei
műutakon a szükséghez képest fog elhelyeztetni.

A kis-kéri Falkenstein Frigyes-féle perben
ügyvédi megbízás. Kis-Kér községe a Falken-
stein Frigyes-féle sikkasztásból keletkezett s a
kincstár ellen vitt perét elvesztette s a hiány-
nak községi vagyontól vagy pótdából való
fedezésére már évek előtt utasított. A község
a felveendő kölcsönre nézve már évek előtt
hozott is határozatot, sőt azt belügyminiszterileg
is jóváhagyatta. Most azonban mást gondoltak,
ugyanis perújítással próbálnak szerencsét. Ez
ellen a közgyűlésnek elvben nincs kifogása; de
mert a község fizetési kötelezettségét ezen perúj-
ítás nem alterálhatja; mert továbbá a nagykorba
lépő árva kielégítése halasztást nem tűrhet; mert
végül a község az előrelátható folyó terhekről és
törlesztésekről költségvetésében nem gondosko-
dott: utasítatik a község, hogy megfelelő köl-
csön felvétele iránti kötelezvényét ápril végeig
az alispán úrhoz bemutassa, a hiányt 10 év alatt
okvetlenül pótolja s az idei részletről pótköltsé-
gvetést készítsen; ellenkező esetben az esedé-
kes részletek — ha kell — közigazgatási végre-
hajtás útján is be fognak rajta hajtani.

Ami az ügyvédvallást illeti, Funták Sán-
dor budapesti és Nagy Ferenc bűziási ügyvédek
megbízása ellen elvben nincs kifogás; mint-
hogy azonban díjaik a közpénztárból lesznek
fizetendők, utasítatik a község, hogy ezen dí-
jakra nézve a községi törvény utasítása szerint
kellő formák között hozzon határozatot s azt
ide terjessze be.

Borsód község képviselőtestületének f. évi
január 14-én 8500 forintnyi kölcsön felvétele
tárgyában hozott határozata és Latinovits János
ügyvéd bajai lakos ez elleni felelőzése. A tart-
hatatlanul indokolt felelőzés elüttetvén, a kellő
formások között hozott községi határozat
mint halaszthatlan, jóváhagyatik.

Ugyanannak felelőzése az ottani esküdt
választás ellen. Latinovits Gézának helyettes
bíróvá történt választása, mint törvényszerű,
jóváhagyatik. Kuluncsics Józsefnek esküdté
választása szintén helybenhagyatik, mert azon
felhozott kifogás, hogy ő Borsód községében
két éve adót nem fizet, hiteles községi bizony-
lással cáfoltatott meg.

Német-Palánka község 35,000 frntnyi kölcsö-
nének konvertálása. A konvertálás előnyösebb
feltételek kikötése mellett jóváhagyatik.

Ó-Palánka község képviselőtestületének

mult évi október 25-én 12. sz. alatt hozott ha-
tározata, mely szerint a kir. kincstári urada-
lomtól az ottani legelőföldet 47,500 frton
megveszi és ezen vételár fedezésére kölcsönt
vesz fel a budapesti hazai I. takarékpénztárnál.
Nincs ugyan észrevétel a községre előnyös vétel
ellen; minthogy azonban az illető közgyűlés
tárgysorában a községi törzsvagyonot terhelő
eme tárgy benne nem foglaltatik; minthogy to-
vábbá a községi törvényben kikötött névszeri-
nti szavazás meg nem tartott; felhatalmaztatik
a megyei alispán úr, hogy ezen törvényes
alakosságok teljesítése után, a szabályszerűen
hozandott határozatot a törvényhatóság nevé-
ben jóváhagyassa.

Ó-Soóvé község képviselőtestületének 2000
frntyi kölcsön felvétele tárgyában hozott ha-
tározata és az ennek alapján megkötött kölcsön-
szerződés betérjesztése. A zombori takarékpénz-
tártól fölveendő kölcsön, az előbbi pontnál tett
kikötésekkel, elvben jóváhagyatik.

Filipova község képviselőtestületének a
hódságh-filipovai ujonnan tervezett távirat-veze-
ték felállítása tárgyában hozott határozata. Fi-
lipova községének 160 táviró oszlop beszerzé-
sére s az iroda berendezéséhez kellő 100 forint
ajándékozására, valamint három éven át évi 350
frt nyers bevétel iránt való jótállására vonat-
kozó határozata, mint a község előhaladása
iránti dicséretes és nem erején felüli áldozat-
készség, jóváhagyatik.

Deszpot-Szent Iván községének az ottani
felelős örökkel kötött szerződése az 1886. évre.
Általában jóváhagyatik, de a községi hatáskör-
ön túllépő némely határozat, mely a személyes
szabadságot nagy mértékben veszélyeztetné,
megváltoztatandó lesz.

Kovil-Szent-Iván községének az ottani fe-
lelős örökkel kötött szerződése az 1886. évre.
Tekintettel a környékbeli községeknek azon
gyakorlatilag helyes eljárására, hogy községi
rendőrséget alkalmaztak, e község is hasonló
próbatételre utasítatik.

Kula község képviselőtestületének 1885-ik
évi december hó 31-én 43. sz. a. hozott abbeli
határozata, mely szerint az Ivanits Sándorral
kötött szerződést felbontja és 1886. évi ápril hó
1-től ismét felelős örököt fogad fel; Korbay
Károly ez ellen benyújtott felelőzése. Ezen
pontnál az állandó választmányban igen élénk
és kimerítő vita fejlődött ki; annak érdemleges
részét Rác Györgynek következő tartalmú fel-
szólalásában találhatni:

Rác György. Ó volt, ki mult évi ju-
liusban a 28-as szám alatt hozott községi határo-
zatot a felelős örök intézményének tarthatatlan-
ságával erősen támogatta, úgy, hogy a község
Ivanits Sándorral szerződést kötött a rendőrség
behozatalára. Ezen községi rendőrök — mint
Blancz Miklósnak az érintett községi közgyű-
lésen tett pártoló felszólalásából is kitűnik —
az előbbi zavaros közrendészeti állapotokhoz
képest, határozott javulást létesítettek. És szóló,
dacára ezen általa is elismert és támogatott
eredménynek, kénytelen ezuttal a tapasztalat
alapján, a községi felelős örököt praktikus okok-
ból visszavánni. Mert mióta községi rendőr-
ség van, számos lopás követtetett el, amely a
mostani rendszer mellett nem kárpótoltatik. Így
azután a gazdaközönség, mely a közbiztonságra
most is annyit költ, mint azelőtt, zúgolódik és
panaszokodik az ismétlődő, de nem kárpótolt
lopási esetek miatt. És ezek annál inkább is-
métlődnek, minthogy a szomszéd községeknek
ismeretes erkölcsű felelős őrői a kulai határt
és annak jószágait oly közprédának nézik, mely-
nek elcsenésével nem sértik ottani kártársaik
felelőtlen zsebeit. Részéről örömmel üdvözléné
ugyan s pártolná tovább is a községi rendőr-
ség szisztémáját; de addig, míg ez megyeszerte
általánossá nem tétetik, önvédelmi szempontok-
ból kénytelen a lakosság kárpótlási igényét tá-
mogatni. Együttal indítványozza: hatalmaztassék
fől a község, a községi rendőrség egyetemes
főállításáig előforduló károk pótlására.

Több felől adatván válasz, annak érdem-
lege a következő volt: Lehetetlen kívánság,
hogy a község, mint erkölcsi testület, az egye-
seket érendő kárért szavatoljon. A megye köz-
gyűlése alig egy év előtt, legfelsőbb helyen is
jóváhagyottan, elhatározta, hogy amely község-
ben a felelős őr rendszer fön nem állt, vagy
beszűnt, az többé a községi rendőrség ez év
folytán várható szervezéséig be sem hozható.
Annál kevésbé kérheti ezt Kula községe, mely
ezen rendszert kilenc hónap előtt önkényen
egyhangulag eltörölte, tarthatatlannak val-
lotta és az újabb rendszer előnyeit most is el-
ismeri. Az állítólag fennálló reszenzus megszü-
ntetésére ám tegyen a község az előbbi döntvé-
nyekbe nem ütköző javaslatot, vagy a kárpót-
lási összeg erejéig szaporítsa a személyzetet.
Jelenleg az előző érvényes határozatokkal szem-
ben mást a közgyűlés nem tehet, sőt a községi
rendőrség közeli szervezéséig szükségesnek sem
talál.

Rác György annak hangsúlyozásával, hogy
a községi rendőrség intézménye valahára csak-
ugyan tényleges alakot öltön, ezen kényszer-
helyzetbe belenyugszik.

Kula községének Ivanits Sándorral kötött
szerződése. Tekintettel az előbbiekre, jóváha-
gyatik.

Csonopla község képviselőtestületének ha-
tározata, az orvosi fizetés felemelése tárgyában.
A 400 frtról 600 frtra emelt fizetési javaslat
helyeslőleg jóváhagyatik.

Bács, Bikity, Ada, Bezdán, Baracska, Báth-
monostor, Csataalja, Felső-Szt-Iván, Gara, Ri-
gyica, Vaskút, Béreg, Borsód, Dautova, Szán-
tova, Bukin, Filipova, Szt.-Tamás, Paraga és
Karavukova 1886. évi költségvetései, Német-
Palánka 1885., ugyanannak 1886. évi mértékhi-
telesítési költségvetései, Pacsér 1886., Kupuszina
1885. és Káty 1880. évi pótköltségvetései. Tu-
domásul vétetnek.

A vasárnapi állandó választmányi ülésen a
megyei pénztári, útépitési, betegápolási és szék-
házépítési alapok mult évi zárszámadásai meg-
vizsgáltattak és ápril 3-tól 18-ig tartandó köz-
szemlére kitétetni rendeltettek. Ezt a közgyűlés
tudomásul vette.

Főispán ur a jelenlevőknek megköszöni az
érdeklődést és a közgyűlést, tíz órakor bezárja.

I. Javaslát

a Zomborban létesítendő közép-kereskedelmi iskola tárgyában.

Tekintetes Városi Törvényhatósági Bizottság!

A mult évi november hó 14-én 164/közgy.
1885. szám alatti határozattal a tisztelettel alul-
írott választmány azzal bizatott meg: hogy a
város által itten felállítandó rendszeres ipar- és
kereskedelmi iskolára nézve a szükséges ada-
tokat megszerezze, az ügyet tanulmányozza és
eziránti részletes javaslatát a tekintetes közgyű-
lésnek bemutassa.

Mi a fentebbi megbízásnak megfelelően, min-
denekelőtt megszereztük az Ujvidéken felállított
állami ipar- és kereskedelmi iskola, úgy a ba-
jai városi csakis kereskedelmi iskola szer-
vezetere, tantárgyaira és költségeire vonatkozó
adatokat.

Ezen háromosztályú két középsiskola 1882-ik
évben lett szervezve és mind a kettő csak a mult
tanévben nyitotta meg harmadik osztályát.

Az ujvidéki állami ipar- és kereskedelmi
iskola a közös tantárgyakon kívül, az ipar-
sokat érdeklő tantárgyakat külön, a kereskedő
szakmába vágó tantárgyakat szintén külön órák-
ban tanítja, de az alsófokú ipar- és kereskedelmi
tanonciskolával nincsen összeköttetésben. A ba-
jai városi kereskedelmi iskola azonban kevesebb
és csakis a kereskedőknek való tantárgyakra
szorítokzik, de az alsófokú ipar- és kereskedői
tanonciskolával szerves összefüggésben és közös
igazgatás alatt áll.

A bajai kereskedelmi iskolában az igazgatóval együtt öt tanár végzi a tanítást, és ezek a felsőbb tantárgyakat az iparos tanonciskolában is tanítják, ami által azon lényeges megtakarítás van elérve, hogy a külön óradíjas tanítók csakis az előkészítő osztályokban és a hittan tanítására vannak alkalmazva.

Az újvidéki állami ipar- és kereskedelmi iskolában azonban — az óradíjas hittanítók kivül — az igazgatóval együtt kilenc tanár van alkalmazva, de ezek az alsófokú ipar- és kereskedelmi iskolában nem működnek; ezenfelül az újvidéki ipar- és kereskedelmi iskolába csakis oly tanulók vétetnek fel, akik a gymnasium, reál- vagy polgári iskolának negyedik osztályát elvégezték, tehát legalább már 14 vagy 16 évesek; míg ellenben a bajai kereskedelmi iskolába a hat elemi osztályt sikerrel végzett, vagy annak megfelelő ismereteket (felvételi vizsgálat által) igazoló tanulók, tehát 12—13 éves ifjak, vehetők fel.

A terjedelmesebb tananyag és a tanárok nagyobb száma miatt az újvidéki kereskedelmi és ipariskola majdnem két annyiba kerül, mint a bajai; ezenfelül, mint már fentebb említettük, az újvidéki tanárok az alsófokú ipar- és kereskedelmi iskolában nem kötelesek tanítani, és ez utóbbinak fentartásáról a városnak külön kell gondoskodnia.

Mi is szükségesnek tartjuk, hogy egy, az újvidékihez hasonló és a vallás- és közoktatási miniszter urnak 1885. évi augusztus hó 3-án 29801. sz. a. kiadott szabályrendelete szerint szervezett kereskedelmi középiskola Zomborban is létrehozásuk annál is inkább, mert ennek végzett tanulói a kereskedői pályán kívül többféle tisztviselői állásokra is minősítettek, az egyévi önkéntességre jogosítottak, szóval a gymnasiumok és reál-iskolák végzett tanulóival egyenlő rangba helyezettek; ámde tekintettel azon lényeges és döntő körülményre, hogy városunkban és környékén olyan reál- vagy polgári iskola eddig nem létezik, amelynek a negyedik osztályát jól végzett tanulói a felállítandó kereskedelmi iskolába felvehető lennének és az itteni állami gymnasium néhány kimustrált negyedik osztálybeli tanulója a felállítandó közép kereskedelmi iskolának elegendő növendéket nem adna, mindezeknél fogva indítványozzuk és javasoljuk:

Méltóztassék a tekintetes városi törvényhatósági bizottságnak addig is, míg városunkban egy a miniszteri szabályzatnak teljesen megfelelő hat osztályú polgári iskolával kapcsolatos teljes közép kereskedelmi iskola felállítható leszén, elhatározni, hogy a bajai kereskedelmi iskolához hasonló, de egy előkészítő osztállyal meg bővített három osztályú kereskedelmi iskola még ez évben felállíttassék.

Ezen javaslatunk támogatására szolgáljanak a következő indokok:

1-ör hogy a bajai kereskedelmi iskola szervezetének elfogadása által, az ipar- és kereskedői tanonc-iskola tanárai is szaktanárok lesznek, és az utóbbi iskola költségei az eddighez mérve legalább kétharmadrészzsel kevesebbet fognak kitenni;

2-ör hogy a zárdaiskola megnyitása által a f. évi szeptemberben előreláthatólag megürülő belvárosi iskola-épület elsőemeleti tantermeiben a felállítandó kereskedelmi iskolának előkészítő és első osztályát aránylag csekély költségekkel már ez évben meg lehetne nyitni;

3-ör hogy a kereskedelmi és az alsófokú iparos- és kereskedelmi tanonc-iskolák közös szakszerű vezetése és a jobb tanerők, ez utóbbi iskolák eddig éppen nem kielégítő sikerét, okvetlenül tetemesen fogják javítani.

A felállítandó kereskedelmi és előkészítő-iskola tantárgyait és ezek osztályonkénti felosztására vonatkozó tantervet, úgy a költségvetést van szerencsénk alább részletezve bemutatni.

Mint az alábbi tantervből kivenni méltóztatik, a vallás- és közoktatási miniszter urnak szervezeti szabályában előirt tantárgyak közül mi a bajai kereskedelmi iskola példájára a francia nyelvet, a vegytant, az arűismét és a mechanikai iparműtani tárgyakat, mint kereskedőknek nem okvetlenül szükségeseket, kihagytuk; de mégis a második osztályban három tantárggyal többet vetünk fel.

A részletezett költségvetés szerint mind a két iskola összes költsége 7000 frtra tehető; a bevételek legalább 3080 frtra, tehát az összes évi szükséglet kerekében 4000 frtot fog kitenni. Ha ezen összegből az ipartanonc-iskolákra eddig is fordított átlagosan évi 4000 frtot vonjuk, kitűnik, hogy a felállítandó háromosztályú közép-kereskedelmi iskola az előkészítő osztállyal együtt legfőlebb 2000 frt költségvetést fog igényelni.

Zombor, 1886. évi március hó 24-én.

A tekintetes városi Törvényhatósági Bizottságnak alázatos szolgálai:

Barthal József s. k., Bikár Simon s. k.,
Husvéth István s. k., Schüffner József s. k.,
Zsuffa Vince s. k.

II. Tárgyfelosztás és költségvetés.

A zombori városi alsófokú kereskedelmi és ipartanonciskola és a középkereskedelmi iskolának szervezete és a tantárgyak osztályonkénti felosztása.

Általános határozatok. Mindkét iskola a középkereskedelmi iskola igazgatójának közös igazgatása alatt áll, a ki az igazgatói teendőkön kívül hetenkint legalább 12 órát köteles tanítani; a középkereskedelmi iskolánál alkalmazandó igazgató és tanárok minősítésére néve a vallás- és közoktatási miniszter ur 1885. évi augusztus hó 3-án 29801. sz. a. kelt rendeletének IV. fejezetében előirt szabályok szolgálnak zsinórmértékül, az alkalmazandó négy rendes tanár köteles hetenkint 20 órát mind a két iskolában tanítani.

A hit- és erkölestan tanítására és esetleg a váltó és kereskedelmi jog előadására, úgy az alsófokú tanonc iskolában is, kiegészítő óradíjas tanárok alkalmazandók.

I. Az alsófokú kereskedelmi- és ipariskolában a tanterv és a tantárgyak hetenkinti beosztása teljesen a fentidézett miniszteri rendelet szabályai szerint marad berendezve.

Ezen iskola áll: a szükséges számú előkészítő parallel osztályból; három iparos osztályból és három kereskedői osztályból.

II. A kereskedelmi iskola előkészítő osztályáról. Ezen előkészítő osztályban kötelesek mindazok tanulni, a kik az elemi iskola hatodik osztályának, vagy valamely polgári vagy más középiskola második osztályának sikeres bevezését jó bizonyítványokkal igazolni nem bírják, vagy a felvételi vizsgálatnál a kereskedelmi iskola első osztályába való felvételre alkalmasnak nem találtnak.

Ezen osztály tantárgyai a következők: Hetenkint: Hit- és erkölestan 2 óra, magyar nyelvtan 4 óra, német nyelvtan 2 óra, számtan 4 óra, irás és írási gyakorlatok 4 óra, hazai földrajz és történet 4 óra, természettan és természetrajz 4 óra, összesen 24 óra.

III. A középkereskedelmi iskola tantárgyai és tanóra tervezete.

Az első osztályban. Hetenkint: Hit- és erkölestan 1 óra, magyar nyelv 4 óra, német nyelv 3 óra, kereskedelmi földrajz 2 óra, történelem 2 óra, természettan 2 óra, kereskedelmi számtan 3 óra, kereskedelmi isme és levelezés 3 óra, szépirás 2 óra, rajz 2 óra, összesen 24 óra.

A második osztályban. Hetenkint: Hit- és erkölestan 1 óra, magyar nyelv és irálytan 3 óra, német nyelv és irálytan 3 óra, kereskedelmi földrajz 2 óra, történelem 2 óra, mennyiségtan 2 óra, kereskedelmi számtan 3 óra, könyvvitel 3 óra, kereskedelmi isme és levelezés 2 óra, szépirás 2 óra, rajz 2 óra, váltó és kereskedelmi jog 2 óra, nemzetgazdaság és pénzügy isme 2 óra, összesen 29 óra.

A harmadik osztályban. Hetenkint: Hit- és erkölestan 1 óra, magyar nyelv és irodalom 3 óra, német nyelv és irálytan 2 óra, történelem 2 óra, kereskedelmi számtan 3 óra, könyvvitel 3 óra, kereskedelmi isme és levelezés 2 óra, váltó és kereskedelmi jog, ipartörvény 3 óra, nemzetgazdaság és pénzügytan 3 óra, szépirás 2 óra, rajz 2 óra, összesen 26 óra.

Nem kötelezett tantárgyak mind a három osztályban. Hetenkint: Szerb nyelv és levelezés 3 óra, ének és testgyakorlat 2 óra.

A zombori alsófokú és középkereskedelmi iskolák költségvetése. A) Szükséglet: Igazgató-tanári évi fizetése 1200 frt, három rendes tanár évi fizetése 900 frt 2700 frt, egy nyelvtanár évi fizetése 750 frt. Az óradíjas tanárok fizetése 80 kr és a 1 frt 500 frt, a hittanárak óradíja 80 kr 96 frt, az iskolaszolga évi fizetése 300 frt, az iskolahelyiségekért évi bér 1000 frt, fűtés 160 frt, világítás 60 frt, irodai szükséglet 100 frt, könyvek és rajzszerk 100 frt, előre nem látható apró kiadás 34 frt, összesen 7000 frt. B) Fedezet: Tandíj 80 tanuló után a 10 frt 800 frt, iparrendélyek és bírságok utáni jövedelem 600 frt, beirattási díj 90 tanuló után a 2 frt 180 frt, állami segély 1500 frt, összesen 3080 frt, marad évi szükséglet 3920 frt.

Az ipartanonciskola eddig került a zárszámadás szerint 1885. évben a tanhelyiségek bére nélkül 1688 frtra és a folyó évi 8 óra 1960 frt van előirányozva; ha tehát a 3920 frt költségből az ipartanonciskolára eddig fordított átlag évi 2000 frtot vonjuk, a középkereskedelmi iskola 1920 frt költségvetést fog okozni.

Zombor, 1886. március 24-én.

Hirek.

Tudomásul. A másik helyi lapnak mult csütörtöki vezércikke nem hirlapi fejtegetést, hanem más eljárást igényelvén, arra nem reflektálunk. A szükséges előleges intézkedések halomlás szerint már megtétettek.

Segély. Ó Felsége a titeli r. kath. templom belső felszerelésére 100 frtot adományozott.

Kinevezés. Ó felsége a király a török-kanizsai járásbíróshoz Ringhofer Lajos szabadkai, a bajaihoz dr. Szendrődy Gábor szegszárdi törvényszéki aljegyzőket nevezte ki.

Kinevezés. Dr. Valihora Ágoston, törekvő kulai földink, érseki titkárnak neveztetett ki.

Kinevezés. A vallás- és közokt. ügyi m. kir. miniszter dr. Váli Bélát törekvő szabadkai földinket díjtalan fogalmazó gyakoronokká nevezte ki.

Vörös-kereszt. Jankovich Aurél főispán, meglehangú felhívást intézett Szabadka város közönségéhez a vörös kereszt-egylet szabadkai fiókegyesületének megalakulására. Az alakuló közgyűlés ápril 11-re van kitűzve.

Áthelyezés. Apáthy Gyula, zentai járásbíró. sági albiró, saját kérelmére Szegedre helyeztetett át hasonló minőségben.

Jutalom. A m. kir. pénzügyminiszter az adó és illetékek erélyes behajtása körül tanúsított odaadó buzgalom jutalmazásául a helybeli m. kir. adófelügyelőség tisztikarának összesen 320 frt. jutalmat utalványozott.

Vasárnap jelent meg a Szabadkai Hirlap első száma. Szerkesztője dr. Sziklai Soma.

Ujjoncozás. Zombor sz. kir. város sorozó járásban az ujjoncozás f. é. ápril hó 5—8-ig fog megtartatni.

Közgyűlés. Zombor sz. kir. város törvényhatósága f. hó 31-én délelőtt 9 órakor rendes évi közgyűlést tart a városháza nagytermében.

Kuláról írják: Kreuter Ferenc főmérnök az Ó-Becsétől Szttamason és Hódásghon keresztül Gombosig vezető vasúttal transzszirozása érdekében környékünkön időzik. Állítólag öt millióba kerülne ezen vonal. Ebből egy pénzesoport 3 milliónyi részvényt teljes áron átvenne, ha a többi két milliót a megye s az érdekelttség biztosítaná. Ezen vasutnak világos nagy hivatása volna megyénket középen átszelni és így a már meglévő két fővonalba, mint különösen Fiume felé a világkereskedelem legkedvezőbb és legrövidebb útjait elérni. Az engedményesek Palszky Ferenc, Klapka György és Szontagh Samu. E vonal az illető vidékre néve a régebben tervezett tiszaparti vasutnak minden előnyeit tartalmazza, amannak hátrányai nélkül; tehát kívánatos volna, hogy a befolyásos körökben pártoltassék.

Halálozás. Matheovicson e napokban helyezett örök nyugalomra nagy részvét mellett a széles körökben vendégszeretéről és jóságáról ismert Piukovits Antal Lajos földbirtokost.

Követésre méltó példa. Borsdóhoz tartozó Ó-Legyén pusztán Tömánovics Ferenc ottani bérlo magasabb helyről is elismerésre méltó, a gyermekek oktatását és nevelését célzó nemes tettet tanúsít. Ugyanis béreseinek és szolgáinak gyermekei számára egy iskolát rendezett be, s azt a szükséges osztályokkal, padokkal és taneszközökkel látta el. A tanított is ő fizeti s családával együtt teljes ellátásban részesíti; a tanoncoknak könyveket vett és nekik a szükséges egyéb tanszerket ingyen rendelkezésére bocsátja; az iskolát (egy szép tágas, világos tanterem) fűteti és a tanítás fölött felügyel. Ezen humánus intézkedése folytán 22 gyermek részesül a tanítás áldásában, amit máskülönből nélkülöznie volna kéaytelen. Ily tettek nem szorultak dicséretre.

Miután az 1887. évben megejtendő országgyűlési képviselőválasztás alkalmával csupán csak azon jogosultak fognak szavazhatni, kik e folyó évben vétetnek fel a választók névjegyzékébe: kérve figyelemztetjük tisztelt polgártársainkat, miszerint az 1874. évi XXXIII. t. c. 12. §. 5. pontja — és illetőleg az 1875. évi VI. t. c. 1. §-ában foglalt intézkedésekhez képest, a megelőző évi adóhatárlékukat ápril hó 15-ig befizetni siessenek, nehogy eme mulasztásuk folytán polgári jogaik e legszebbikének gyakorolhatóságától fosztassanak meg. A népköröknek és kaszinóknak ez érdemben igen szép és hazafias tevékenységi alkalom nyílik, ha minden választóképes, de tán a mezei munkával, vagy más irányú hivatás teljesítésével elfoglalt polgártársaikat jóakarólag megürgetik, hogy adókönyvecskéküket ne feledjék el a mondott határnapig rendbe hozni.

Rablógyilkosság. Topolyán Wieg Lidi 50 éves özvegy asszonyt f. hó 22-én konyhájában meggyilkolva találták. A gyilkosság elkövetésével Szokoli Mihály ottani lakost gyanúsítják.

Árverés. A vajszkai uradalmat június hó 18-án elárverezik.

Adakozás. Döbrentei Bálint Ó-Kanizsáról 2 frtot küldött be a Budapesti Hirlapnak az erdélyi magyar közmüvelődési egyesület javára.

A kataszter. Az ez évben végrehajtható kataszteri fölmérések tárgyában a belügyminiszter a törvényhatóságok köriratban felhívja, hogy az illető városi és községi közegek a fölmérésekhez szükséges előkészületeket haladéktalanul tegyék meg és különösen a mérnöki jelekhez szükséges faanyag azonnal való beszerzéséről intézkedjenek, a mérnöki osztályok részére természetben előállítandó lakásokat pedig, melyek egyszersmind irodahelyiségül is szolgálnak tartásuk készen. A munkálatok csakis olyan közönségre terjednek ki, melyekben a kataszteri részletes fölmérés óta tagosítás, rendezés, elkülönítés vagy egyéb változások történtek a birtokállapotban.

Névváltoztatás. Reichard József bajai illetőségű szabadkai lakos, saját, valamint Oszkár és Mária kisk. gyermekei vezetéknevét Rónai-ra változtatta.

Álbeteg. Több, hivatalosan konstatált eset alapján a belügyminiszter körrendeletet intézett a törvényhatóságokhoz, hogy a közkórházakban csak olyan betegeket vegyenek fel, a törvényhatóságok terhére, a kiknek betegsége orvosi bizonyítvánnyal igazolva van.

Ajándékozás. Ábrahám Hermann az apatini izralita egyház templomi szerelvényeit nagyban emelt egy igen értékes szent tóra ajándékozásával, melyet kiváló ezüstdíszitményekkel tündöklő felöltővel helyeztetett a templomi szent szekrénybe.

Eltűnés. Szeitrich Károly, jónévi helybeli szerkővác és a részvény-gözmalom társtulajdonosa, f. hó közepén üzleti ürügyek alatt állítólag Budapestre távozott. A körülmények ugyan gyanusak voltak, mert a többi között például egy cséplőgépet s több más ingóságot potom áron elharácsoltt; de azért a csendes és szolid embernek tengerentúltra költözéséről nem álmódott senki. Egyszer csak levelet kap néje március 20-iki kelettel Brémából, mely szerint Szeitrich ott már hajóra szállott és indulóban van Amerika felé. Nejétől boconátot kér s felhívja, hogy adjon el mindent, fedezze 17,000 frtnyi adósságait s éljen tovább ahogy tud. A különben kevés vizet zavaró nyárs-polgárnak ezen bucsutlan távozása általános feltűnést keltett.

A szabadkai „család gyámolító egyesület” f. hó 25-én tartott közgyűlésén egyesületi elnöké: Muesi György városi főszámvéző; alelnökké Balázs piri János választottak meg.

Jégtorlaszok. Titelnél a tiszai hidat a múlt héten az uszó jégtorlaszok teljesen összerombolták. A kár hater ezer forint körül van.

Arverések. Fleischer Lipót esonoplyai lakos 2575 frt. 34 kr. b. ingatl. ápril hó 1. Zomborban; Schmausz Ferenc 800 frtra b. ingóságai március 29-én Kulán elárvereztetnek.

A népfelkelési törvényjavaslat. A képviselőház még a husvéti ünnepek előtt fogja a népfelkelés szervezéséről szóló törvényjavaslatot tárgyalni. Az esetre, ha a köztörvényhatóságok rendszéről szóló törvényjavaslat tárgyalása igen hosszú időre terjedne, a népfelkelési törvényjavaslatot még a községekről szóló előterjesztés előtt fognák kitűzni a napirendre.

Elismerés. Csantavér község képviselőtestülete f. hó 20-án tartott ülésén Basch Simon, volt községi közigazgatás, 16 évi kifogástalan működéséért jegyzőkönyvileg elismerést szavazott.

Athelyezések. Czár András esonoplyai káplán Zomborba, Rómicz Gergely fajszi káplán Csonoplyára helyeztettek át hasonló minőségben; ifj. Benedek Elek szepes, Zentáról Fajsra tétetett át.

Gaal Ferenc, a szabadkai konzervatorium igazgatója, a Kisfaludy-szobor javára Győrött f. hó 22-én tartott hangversenyen saját szerzeményű Consolationját, Liszt Rhapsodiáját és Rubinstein Boleroját játszotta. A művészt háromszor hívták ki s egy igen szép babérszorosával lepték meg.

Eltűnés. Horn János apatini tanítónak m. héten történt nyomtalan eltávovása nagy feltűnést okozott. Három napi távolléte után asztalfője felnyitván, itt a közs. iskolaszékre címzett levél találtatott, melyben Horn a tanítói állásáról leköszönt. A hajóval lefelé elutazott, de hol szállt ki, azt még nem tudni, miután a hajóban jegyet váltott. Apróbb adósságokat és igen sajnálatra méltó helyzetben levő feleséget hagyott vissza.

Jagicza Lajos bajai lakos, Havas vezetéknevet váltott.

Topolyáról írják: Körülbelül egy éve, hogy helyben egynehány nemesszívű emberbarát egyetlet létesített, melynek főcélja egy ifjúsági könyvtár létesítése, szegény tanulók segélyezése, szavalatok, felolvasások és gyermek színelőadások rendezése. Az egylet élén áll városunk kitűnő, hazafiás polgára dr. Hadzsy János, akinek köszönhetni, hogy a tagok száma napról-napra szaporodnak és az egylet iránt élénk érdeklődés mutatkozik. Ezen egylet, mely eddigre visszavonulva, a kezdet nehézségeivel küzdve működött, f. hó 21-én a nyilvánosság elé lépett és működését, hivatásának szükségességét egy fényesen sikerült gyermek-színelőadással dokumentálta. A helybeli kaszinó nagyterme zsúfolásig megtelt intelligens közönséggel, mely a „Gazdag rokon” és „Deák-kaland” című jeles színművekben kitűnő szereplőit: Fischer Teréz, Beer Tirzát, Beck Márkot, Beer Ignácot, Pasztyik Eleket, valamint a szavalókat: Radimetzky Izát, Steiner Idát és Baics Izidort viharos tapsokban és szép ajándékokban részesítette. Hogy a közönség valóban várakozását fölléltatva látta és hogy kellemesen és élvezetesen töltötte idejét, kitűnt abból is, hogy elismerését lelkesen tanúsította az egylet és az előadás szellemi létesítője Lévai Izor tanító, valamint a rendező bizottság: dr. Hadzsy János elnök, Buchwald Simon, ifj. Stern Mór, Büchler Adolf, Jordán Béla, Krämer Rezső és Honig Zsigmond iránt, kik valóban nagy fáradsággal és tapintatossággal buzgalkodtak az előadás anyagi sikerén. Hogy ez mennyire sikerült, kitűnik abból, hogy míg az eddigelő városunkban rendezett mulatságok többnyire tetemes deficitel végződtek, addig előadásunk 107 frt 90 krt jövedelmezett, amiből egy 73 frt 90 kr az egylet könyvtára javára fog fordíttatni. Felülfizettek: dr. Hadzsy János 5 frt. Vámoscher Géza 1 frt 40 kr., Hir Károly 1 frt 40 kr., Hadzsy György 1 frt, Krämer Rezső 1 frt, Acsády Béla 1 frt, Buchwald Simon 70 kr., Büchler Adolf 80 kr., id. Stern Mór 80 kr. Fogadják a nemesszívű adakozók, valamint mindazok, akik szíves közreműködésükkel oly kiválóan segítkeztek nyújtottak, ugyancsak azon gyermekbarát, aki a legjobban szereplő két leány részére gyönyörű szép, élő-virágokkal díszített legyezőket felajánlott és magát megnevezni nem akarta, a rendezőbizottság és az egylet leghálásabb köszönetét. Egy jelen volt.

Gyilkosság. Szabadkán f. hó 25-én Németh Mihály városi hivatali szolgát a vasúti töltés oldalán meggyilkolva találták. Egész teste össze-vissza volt szurkálva, az erei felvagdálva, sőt még a nyelvét is kivágták gyilkosai. Valószínű, hogy a gyilkosságnak máshol kellett történnie, mert azon a helyen, ahol megtalálták, a vérnek nyoma sincs. A gyilkosság úgy látszik bosszu műve. A tetteseket nyomozzák.

Tűz. Vasárnap éjjel körül Németh József helybeli szításmester háza ismeretlen okból kigyuladt. A tűz rohamosan terjedt s a szélesend dacára csakhamar átcsapott Edl Nándor ácsnak házára melyet tűzoltóink minden önfeláldozó fáradozása sem menthette meg az égéstől.

Moholyról írják: A „Bácska” f. évi március 23-iki számában olvastam, hogy Ó-Kanizsa község közgyűlése egyhangulag határozta el, miszerint a „Torontalmegyei Magyar nyelv Terjesztő Egyesület”-nek alapító tagjai közé lép. Ugyanezen számban említették, hogy Ada a belépést megtagadta. A mily dícséretes az első helyen említett község magatartása, ép oly kevéssé indokolt az utóbb nevezettnek viselkedése. — Kultur egyesületről lévén szó, lehetetlen, hogy eszébe ne jussanak az embernek gróf Teleky László szavai: „A nyelv miveltése a nemzet mindenem egyebé pallérozásával annyira egybe vagon köttette, hogy amazt e nélkül hiába kívánja az ember előmozdítani.” — Moholy községben f. hó 24-én megtartott — a községhez intézett fölhívás alapján — a fönnemlített hazafiás egyesületbe való belépés is. Higgadtan és szépen érvelt a belépés mellett dr. Nagy Kálmán képviselő. De mit érnek a leghathatósabb érvek az elfogultság, a nemzetiségi eszmékkel s aturált fej és szív kapacitására! — Mátity Stévo ezen elmondási viselkedésben szenvedő szerb testvér, ki mindenek, ami magyar jellegű visel magán ellensége, ezen a moholyi képviselőtestületnek Babes Vinczeje, Steinackerja, midőn a pro érveket dr. Nagy Kálmán elmondta volna és különösen arra tette volna figyel-

mesekké a jelenvontakat, hogy e belépés által korántsem szándékolta az, hogy nemzetiségektől fosztásának meg illettő nem magyar eredetű és ajku magyar honpolgárok, hanem az egyesület célja főleg az előláhódott magyarokat ösapáik nyelvére újból megtanítani — Föllál Mátity Stévo és nagy energiával jelenti ki, hogy: „En szerb vagyok Magyarországon”. A várt éljenzés e kijelentésre a hazafiásan gondolkodó és a magyar állameszme iránt tisztelettel viseltető többi szerb képviselő részéről elmaradt ugyan, de M. S. látván a pathosszal elmondottak hatástalanságát, még egy utolsó remediumhoz folyamodik, elkecseregett, quasi profétai ihlettel szól a szerb képviselőkhöz — kiknek szívvívójukká szeretné magát föltolni — fordulva: „mi lesz Karlova és Vranovából?” — Mintha csak Nostradamus: „Quando Marcus Pascha dabit” jövendelésének beteljesedése az egyesületbe való belépéstől függne. — Dicséretére legyen mondva a moholyi képviselő Magyar és szerb tagjainak, hogy ennek az omladínista képviselő urnak sem pathosszal elmondott szavaira, sem profetiájára meg nem indult, hanem az egyesületbe alapító tagnak belépett. Eljének.

Szubbenció. A szabadkai szintársulat igazgatósága a napokban kérvényt intézett a tanácshoz, hogy 1000 frtos szubbencióját 6000 frtra emelje föl.

A folyó évi állami költségvetésben az adai földmives-iskola 13290 frttal szerepel. Az összes hasonló iskolák közül ez kerül az államnak legkevesebbe.

Irodalom. Megjelent és beküldetett a Vas Gereben összes műveiből a folytatástól 11—14 füzet. Egyes füzet ára 25 kr. Kapható Méhner Vilmos könyvkiadónál Budapesten.

Árverések. Baján Latinovits Lázár 2442 frtra b. ingatl. ápr. 5-én; Kulán Schick Károly 2635 frtra b. ingatl. ápr. 5-én; Velker G. 5409 frtra b. ingatl. ápr. 2-án és Ketter János 2995 frtra b. ingatl. március 29-én elárvereztetnek.

Megjelent „A szerb hadsereg egészségügye”. Írták: Juba Adolf és Váli Ernő (földink.) Kapható Khór és Wein-nál Budapesten.

O-zivacrol írják: A „Bácska” mult számában megemlített mükedvelő előadás szépen folyt le és az elismerésen kívül más hang nem is hallatszott volna utána, ha R. M. itteni g. kel. szerb pap nem találta volna szükségesnek a felvonások között a cigány által önként huzott magyar dalt lehurrogatni és helyette a költőt követelni. Cigány és közönség egyaránt bódult azon bölcs mondásnak, hogy az okosabb enged, de ezzel nincs megmagyarázva sem az, hogy a rendezés nem hivattott egyén miből vette a jogcimet az erőszakoskodásra; sem az, hogy a papi talár ilyen szabású viselői miért engedik meg maguknak a türelmetlenség azon nemét, melyet másban joggal kárhoz tartanak. A szivaci közönségnek becsületére válik, hogy a provokációt nem fogadta el; az alig-tiszteletű úr pedig jövöre tanuljon a közönséggel szemben több mórest, mert nem következzék, hogy idétlenségeit mások is megtorlatlanul elnézik. A szivaci három nyelvű lakosságának régi keletű bekkéjére ez az intelligens ruhában járó pásztorsegéd ezzel árnyat nem vet; de önmagára igen. Egy magyar-szerb.

Kérelem. Katona József családja és ismeretlen munkái” című műnek előfizetési határideje (ápril 10.) közeledvén, alulirt tisztelettel kéri a nagyérdemű közönséget a munka szives pártolására, a gyűjtő izek igen tisztelt tulajdonosait pedig az előfizetési pénzek mielőbbi beküldésére, hogy a nyomtatandó példányok számáról magát tájékoztassa. A 18—20 ívre terjedő munka előfizetési ára 2 frt (bolti ár 3 frt leend), mely postautalványon alulirothoz küldendő. (Budavár, Országház-utca 8. sz. Miletz János tanár.)

Piknik. Folyó hó 28-án este tartott meg a helybeli izraeliták által a létesítendő felsővárosi óvoda javára rendezett, gyermek-színelőadással egybekötött batyubál. A nemes cél oly szép számu közönséget gyűjtött egybe, hogy az a külső sikeren kívül nem remélt anyagi sikert is mutathat fel. A résztvett női közönség vetélkedve izlésesebb izlésesebb étel küldése által igyekezte a jótékony célra való gyűjtésnél búsan igénybe vett tárcájú férfiak bőkezűségét megjutalmazni. A kedélyes lakoma közben dr. Pataj — ki tulajdonképen megindítója s lelke volt e szép célú mozgalomnak — köszönetet mondott a résztvevőknek, sőt a rendezés nehéz munkája körüli támogatóknak. Majd pedig Pollák Samu helybeli izr. tanító az óvoda nemes célját fejtegetve, annak felvirágzására emelte poharát. Az étkezést a gyermek-színelőadás követte.

„A gazdag rokon” című nemes intencióju kis szindarab adatott elő, mindegyik kis szereplőnek fáradsága s a szinpadon való megragadó otthoniassága méltán kiérdemelt tapsal s virágcsokorral lett jutalmazva. A nagy tetszéléssel fogadott előadást tánc követte, mely fesztelenül s vígan reggeli 4 óráig folyt. Az első négyest mintegy 40 pár táncolta. A tiszta jövedelem közel 100 frtra rug, mely összeg az óvoda egyesület többi rendes tagjának évi díjával együtt végre lehetőségessé teszi azt, hogy a már égetőleg szükségessé vált felsővárosi óvoda létesüljön, mi hogy mennél előbb megtörténjék, minden szüle és gyermekbarát szívéből óhajtsa.

Táncvigalom. Bresztováról írják: A helybeli ifjúság f. hó 12-én jól sikerült táncvigalmat rendezett Werny Pál vendéglőjében, melyen egy környékűnk, valamint községünk intelligenciájának nagyrésze képviselve volt. A talpalávalót szivaci cigányok szolgálták kivilágos kiviradtt. Az első négyest 20 pár táncolta. A következő hölgykoszorút sikerült összeállítanom: Holeczinger Róza és Irma (Filipova), Stein Teréz (Gombos), Roheim Gizella (Doroszló), Goldberger Róza, Fischer Laura, Grossmann Ida, Reitzer Fáni és Anna kisasszonyok; továbbá Stein Frigyesné (Bogoejva), Stein Ignácné (Gombos), Bózsán Ignácné (Veprovác), Nüser Adolfné (Karavukova), Stumpfögger Edéné, Fischer Simonné, Merner Mór és Antalné, Ehrlich Emilné, Schütz Nándorné, Reitzer Lipótné, Fischer Józsefné, Lövy Illésné stb. urhölgyek.

Vendégszereplés. A szabadkai szinbáznál Erdélyi Marietta mult szombatn lépett fel mint vendég az „Eleven ördög”-ben. Április 3-án Szacsay Boér Emma asszony kezdi meg vendégszereplését, utána pedig Grill-Csillag Teréz asszony lép föl mint vendég.

Körrendelet. Magyar királyi belügyminiszteró Az erdélyi földterhermentesítési kötvényekhez kiadandm új szelvényivek iránt a m. kir. pénzügyminiszterium által 1885. évi november hó 30-án kibocsátott, a Budapesti Közlöny 1886. évi 17. számában foglalt hirdetmény szerint az új szelvényivek kiadása 1886. évi július hó 2-án veszi kezdetét és a szelvényivek a m. kir. központi állampénztárnál Budapesten, a kir. állampénztárnál Zágrábban, a kassai, kolozsvári, nagy-szebeni, pozsonyi, soproni és temesvári magyar királyi adóhivataloknál felvehetők. Midőn a törvényhatóságot ezen hirdetményre a megyei árvaszék, a rendezett tanácsú városok, esetleg a gyámhatósági jog gyakorlatával felruházott községek árvaszékeinek megfelelő utasítása vegett figyelmeztetném, egyuttal értesitem, hogy a m. kir. pénzügyminiszter ur f. évi február hó 9-én 7931 sz. a kelt átirata szerint intézkedett, hogy azon árvaszékek, melyek székhelyein szelvény kiadásal megbízott pénztár nincsen, a náluk gyám és gondnokhatósági őrizetben levő földterhermentesítési kötvényeket 1886. évi július hó 1-étől kezdve a bejelentési jegyzék kíséretében közvetlenül a m. kir. központi állampénztárnak posta útján beküldhetik. A m. kir. központi állampénztár a kötvényekkel az új szelvényivekkel és a kiszolgáltatási záradékkal ellátván, azokat a jegyzék egyik példányával szintén posta útján az illető árvaszéknek visszaküldi Mihelyt ezen küldemény visszaérkezik, tartozik az illető árvaszék a visszaérkező kísérő jegyzéket az átvéti elismervénnyel ellátni s azt azonnal a m. kir. központi állampénztárnak megküldeni. Budapesten, 1886. évi február hó 17-én. A miniszter helyett: Beniczky s. k., államtitkár.

Táncmulatság. Zentán a kereskedő ifjak t. hó 22-én Árpás György vendéglős helyiségében táncvigalmat rendeztek. A tiszta jövedelmet a zentai kereskedő ifjak társulatának ajánlották fel, mely azonban igen csekély volt, mi annak tulajdonítható, hogy a nők belépti díjat nem fizettek. Az ifjúság ezt a táncvigalmat a purim alkalmából rendezte. Igen helyesen cselekedtek az ifjak, a midőn eme mulatság rendezésére elhatározták magukat, de a rendezésnél nem nagy ügyességet fejtettek ki. Az első hiba a helyiség választásánál történt, mivel a nevezett helyiségben vasárnaponként polgári bálók szoktak tartatni s a városról meglehetősen távol van. Ez azonban még megbocsájtható volna, azonban ennél még sokkal nagyobb hibát követtek el, midőn a meghívókkal nagyon fukarkodtak. Ők ugyanis céljuk tüzték ki csakis a közép osztályt hívni meg. A közép osztályt azonban igen nehéz megnevezni, s így különféle sértések történtek. Egyik ki meg volt hívva, sértve érezte magát, mert ő nem tartja magát a középosztályhoz, másik, kit nem hívtak meg, azt mondá, ő oda tartozik és nem méltatták meghívóra. Éme körülmény egyedül a rendezőség tapasztalatlanságának tulajdonítható, mely később maga is belátta ebbeli botlását. Jelen voltak a következő hölgyek: Drechsler Gizella, Hacker Róza, Kohn Berta és Jolánka, Freund Karolin, Konrad Nancsi, Lövy Janka és Etelka, Guszman Róza és Berta (T. Szt. Miklósról), Singer Ida, Lusztig Janka, Grosz Mini, Rosenfeld Berta, Neuman Teréz, Deutsch Róza és Flóra kisasszonyok; Deutsch Mórné, Lusztig Adolfné, Lövy K. né, ifj. Deutsch Mórné, Ehrendiener Adolfné stb. urhölgyek. A tánc vígan folyt hajnali 3 óráig. K.

Rejtélyes gyilkosság. Kis-Sztpár közelében, a Ferenc csatorna bal partján a kocsiúton, folyó évi március hó 25-én reggel a kanászgyerekek által friss ásás és véryom vetetvén észre, erről gazdáknak jelentést tettek, kik is aztán a friss ásás helyén egy kis kaparás után fekete kalap, tajték pipa, piros bugyellárisra és egy ismeretlen férfi holttestre akadtak. Az ó-zivaci község elüljáróságának ez eset azonnal bejelentetvén, melynek sűrűnyegé folytán a helyszinére a törvényszék által dr. Dekker Gyula törvényszéki vizsgáló bíró küldetvén ki. A helyszini szemle szerint a sűrűdör keresztezi a kocsiutat, melyben a hulla hason feküdt, lábai a térdben visszahajtvá, hogy a gödörben elférhessen. A földás és a hulla a megelőző éjszakai gyilkosság műve. A hulla fején 3 vágás volt, melyeknek mindegyike is feltétlenül halálos. A vágás valószínűleg fejsze vagy baltacsapásból származhatott. A vizsgálat folytán kiderült, hogy a meggyilkolt deszpót-szt. iváni illetőségű lókupec, névszerint Tatity Matia, ki még f. évi március 18-án indult el hazulról 80 frttal a zombori vásárra, pénz azonban nem találtatott nála, valószínűleg elrabolták. A vizsgálat erőlyesen folyik. A gyanu egy deszp.-szt. iváni és egy zombori körözött gazembert terheii.

Pályázat. A hódásági kir. közjegyzői állomásra ápril 21-ig pályázat van hirdetve.

Alapszabályok. Az ó-kanizsai dalkör alapszabályai a jóváhagyási záradékkal ellátottak.

Táncvigalom. Jankováról írják: A helybeli izr. ifjúság által f. hó 21-én az erdélyrészi magyar közművelődési egyesület javára a kaszinó helyiségben rendezett bál fényes erkölcsi sikerrel tartott meg. A helybeli közönségnek a köző iránti lelkesültég hiányának tulajdonítható, ha az anyagi eredmény nem felel meg a várakozásnak, mert a fennevezett jótékonycélra csak 6 frt 40 kr. jut. Felülfizetéssel hozzájárultak: Szakál Béla 1 frt 20 kr., Gyetvay András nyugalmazott tanító 1 frt., Kuthy Mihály ügyvéd 1 frt., Haberman Dávid 50 kr., Stein Mór 50 kr., Haberman Dezső 50 kr., Krakauer Zsigmond 50 kr., Madzinyi Adorján 40 kr., Reitzer Ignác tanító 40 kr., Madzinyi Géza 40 kr.

Menetrend. A személyszállító gőzösök menetrendre 1886. évi március hó 15-től kezdve további intézkedésig. Felfelé: Bezdánból Budapestre és Bécsbe: naponta 9 órakor est. Lefelé: Bezdánból Zimony-Nándor-éhvárra naponta 9 órakor reggel. Bezdánból Orsova és Galicig: szerdán, pénteken és vasárnapon 9 órakor reggel. Bezdánból Tittel-Szegedre; szerdán és szombatn 9 órakor reggel. Bezdánban, 1886. március 14-én. Az ügynökség.

Vásárok a megyében április hóban: Baján 24-én — Hódáságon 9-én. — Kulán 29-én. — Ó-Becsen 8-ikát megelőző vasárnap. — Pivnicán 17-én. — Sztanisicson 12-ikét megelőző hétfőn. — Titelen 6-án. — Topolyán 18—19-ikét megelőző vasárnap és hétfőn. — Zsablyán 15-én.

Színház.

Szerdán, e hó 24-én, az előre hirdett „Gerolsteini hercegnő” helyett Ercsmann-Chatrian „Rantzauk”-ja. Csütörtökön Rákossy Jenő „Magdolna”-ja, szombaton Ohnet „Vasgyáros”-a és vasárnap Abonyi „Betyár kendője.”

Hírlapírói tisztükhöz tartozik számot adni a színházi előadásokról, megmondani, mit és mikor játszottak. Hírlapírói tisztükben véltünk eljárni akkor is, midőn úgy az előadott darabok felett, mint a szereplőkről talán egyéni igénytelen, de minden esetben tárgyilagos nézetünket mondtuk el a rovatban. Megemlítettük volt e helyütt előnyeit, ép úgy, mint hátrányait mindkettőnek, figyelmeztettük úgy a részvénytársaság, mint a színház-igazgatót, mely irányban kellene javításokat eszközölni, hogy közönségünk, mely utóvégre is pénzért csak követelhetne tőrtető előadásokat, — ne hagyja minden este bosszúsán, oda a színházat. Azon hitben élünk, hogy Tóth Béla ur nem pusztán gseftnek tekinti a színházat, hol a főnép a közönséget mentül gyakrabban felültetni. Azt hittük, hogy a színház-részvénytársaság igazgatósága eleve meg fogja legalább állapítani a másort, nem fogja eltérni azt, hogy hat drámát adjanak egymásután; nem fogja eltérni, hogy a „Szabin nők elrablása”-t kivéve, vigjátékot nem is láttunk e színpadon. Soha a hazai színművészetet nem kompromittálta városunkban színtársulat annyira, mint a mostani. Soha annyi kapkodás, fejtelenség nem uralkodott a színpadon, mint az idén. S midőn azt hisszük, hogy fenéig üritettük a pobarat, akkor látjuk, hogy még a java hátra van. „Az ördög pirulái”-val akarja a színtársulat betetőzni eddigi hallatlan sikereit, színe akar hozni egy látványosságot, mely a mi színpadunk méretei és egy efféle színtársulat mellett csak torzképpé, panorámabeli muritává fog válni. Ily viszonyok közt elnézését kérjük a közönségnek, hogy tárgyilagos bírálatra képtelenek vagyunk mindaddig, míg ezen abnormis egy színházra, mint a társulatra szégyenítő állapotok továbbra is tennélanak s csak az előadások pusztá regisztrálására szorítkozunk. Itt tárgyilagosan, komolyan bírálni nem lehet, gorombáskodni pedig sem kedvünk, sem tisztünk! —i.

ELŐFIZETÉSRE FELHÍVÁS

„BÁCSKA”

IX. évfolyamára.

Helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve:

Egész évre . . . . . 6 frt.
Fél évre . . . . . 3 frt.
Negyed évre . . . . . 1 frt 50 kr.

Neptanítók számára:

Egész évre . . . . . 4 frt.
Fél évre . . . . . 2 frt.
Negyed évre . . . . . 1 frt.

Előfizetési pénzek **Bittermann Nándor** könyv- és könyvnyomdájába küldendők

Zentán, 1886. március 25-én.

Gombos Gábor polgármester uri lakása igen szép ünnepélynek volt színhelye Gábor napján.

Városunk közönségének intelligens elemei, az egyes társadalmi osztályokból alakulva, igen tekintélyes számban keresték föl az ünnepeltet, hogy őt részint mint jó barátot, részint mint eljáratot, részint mint Zenta város emelkedésének nemes ambíciójával ékeskedő előharcosát melegen üdvözljék.

Az összejövetelnek ünnepély jellegét azonban a polgármester arcképének a közs. gymnasiumi tanárok által eszközölt festése, illetve annak a névnap alkalomból történt ünnepélyes átadása adta meg. A dolganak rövid története ez:

A zentai közs. gymnasium tanárai azon alkalomból, hogy a gymnasium az újabb kor követelményeinek megfelelő épületet és berendezést nyert, hogy továbbá a tanárok fizetése az állami középiskolák tanárainak fizetésével egyenlővé tétellett s mindezen tényezők összehatása folytán az intézetnek a fejlődés-képesség megadatott, elhatározták, hogy azon férfiak arcképét, kik mindezen tényezőket diadalra juttatták, valamely jeles festővel olajba festetik s az illetőket (szám szerint négyet) arcképükkel megajándékozzák.

A polgármester névnapja volt az első alkalom, melyen az első kép átadatott. Mint említők, a tisztelgők nagy száma zsúfolásig megtöltte a polgármester lakásának nagy termét. Ezek alatt az ünnepeltnek életnagyságu mellképe, díszruhában festve, a maga helyére titkon elhelyeztetvén, megjelent a tanári testület, melynek vezére dr. Kuthy József igazgató az eljenekkel több helyen megszakított következő hatóság szép beszédet mondá:

Tehtetes polgármester ur!
Szeretett és tisztelt barátunk!

A zentai gymnasium pár hó múlva tizedik életét betölti. Nem tartom a jelen pillanatot alkalmasnak arra, hogy ezen intézetnek különben eléggé változatos és érdekes történetét vázoljam, de mégis — éppen a Te becses személyedről lévén szó — majdnem lehetetlen, hogy a tiz éves multból pár mozzanatot fel ne említsék.

Gymnasiumunk ezeltől tiz évvel a városi képviselőtestület egyhangú kívánatára megnyílt, pár évig zsenge korát élte, majd rendes tanárokkal látatván el, kezdett azon közepes nívóra felemelkedni, melyen a vidéki középiskolák általán véve állanak; de mindennemű ténykedésének nyilvánulásában hiányzott azon egységes erő, mely bármely közintézménybe lelet lehet. A tanárok lelkiismeretesen teljesítették ugyan

iskolai teendőiket, de valahányszor egy nagyobb szabásu eszmének vállvetett erővel való keresztülviteléről volt szó, mindnyájunknak ugyszólván a levegőben fejtünk felett lebegett ez a figyelmeztetés: „Hisz nem itt fogsz te meghalni!”

Ezt a ferde helyzetet mi magunk szeretttük legkevésbé és óhajtottuk, hogy minden cselekvésünk rúgója eme jelmondat legyen: „Itt élnea, halnod kell!” Csak nagyon röviden említem fel, hogy a Te és elvtársaid segítségével elértük, miszerint jelmondatunk csakugyan az utóbbi lett.

A hála az emberi érzelmek koszorujában a legszebb virág; ezen virágok magvait híngetjük mi naponként gyermekeitek szívébe, rút dolog volna tehát, ha mi magunk ezen virág gyökerének szálaít — hisz a példaadás főtelességük — saját szíveinkben nem ápolnók.

Módkról gondolkodtunk tehát, melyekkel azon férfiak jóindulatát, kik ügyünk — s ez által az általunk vezetett intézet — iránt a legtöbb érdekltséget tanusították, kellőképen meghálálhassuk.

Először fölmerült körünkben azon eszme, hogy baráti jóakarotokat, bácskai szokásokhoz híven, egy vacsorával viszonzozzuk. Ezen eszme azonban, mivel azt sem hozták, sem hozzáuk teljesen méltónak nem találtuk; mivel továbbá valósitása nagyon is időleges emlékeztető lett volna, — a mily hamar feltűnt, ép oly gyorsan le is hanyatlott. Annál nagyobb erővel ragadtunk meg egy másik eszmét, melyet realizáltunk is, s ez az eszme szeretett barátunk abban áll, hogy a Te és azon elvtársaid arcképét, kik ügyünkért legtöbb buzgalommal jártak közbe, valamely jeles festő által lefestetjük s Nektek emlékébe felajljuk.

Az első, kinek arcképét a jelen ünnepélyes pillanatban, neved napján átadjuk, Te vagy. Fogadd tőlünk ezt az emléket oly jó szívevel, a minővel mi azt Neked nyújtjuk. Emlékeztessen ezen arckép Téged és hozzád tartozóidat arra, hogy a közművelődés szerény harcsoait nem szoktak megelégedezni azon férfiakról, kik az ő méltányos érdeklésben, s ezáltal édes hazánk szellemi nagyobbításá érdekében, nemcsak üres szavakkal, hanem velős tettekkel is hatni tudnak.

Téged magadat pedig ezen díszes baráti körnek öröme, kiváltképen pedig Zenta város jólétének minden irányban való emelésére, tartson meg a magyarok Istene sokáig!

A viharos éjlénzés lecsillapultával az ünnepelt egészen érzékenyülve s meghatottan válaszolt. Kiemelte, hogy amit ő és elvtársai tettek, igaz és őszinte meggyőződésből tettek; hogy a tanárok tudományos képzettsége és jellemzősége volt elhatározásuk főingója, mely tulajdonságokat ifjúságunk részére biztosítani kedves feladatuk volt. Ami pedig személynek illetően való kitüntetését illeti, szolgáljon meghatottsága tanubizonyosságul arra nézve, amit szívében érez.

Erre a jelenlevők a szomszéd terembe vonultak, melynek falán meglepetéssel szemlélték az ünnepeltnek Pápay Viktor veszprémi főgymn. rajztanár és jeles festőművész által készített arcképét.

Igy ért véget ezen szép ünnepély, melynek folyása meggyőzhetett minden jelenlevőt, hogy Gombos Gábor polgármester nagy mértékben bírja az egypár év alatt oly szép lendületnek indult város értelmes közönségének bizalmát s rokonszenvét. —i.

Naptár.

Március.

Havi és heti nap	Katholikus naptár	Protestáns naptár	Görög-orosz naptár
30 Kedd	Quirin vt.	Guido	18 Cirill pk.
31 Szer.	Amosz pr.	Amosz	19 Krizs. és Dár.
1 Csüt.	Hugó pk.	Tivadarka	20 Szobb. vtk.
2 Pént.	Jéz. 5 sz. s. e.	Paul Fer.	21 Jakab az ifj.

Felelős szerkesztő: **Dr. MOLNÁR ISTVÁN LAJOS.**
Laptulajdonos és kiadó: **Bittermann Nándor.**

NYILTÉR. *)

T. szerkesztő ur! **)

A Pesti Hírlapban február 24-én megjelent „Bűnök a községben” című fűlszólalásomra, ugy a „Bácska”-ban Hartmann János részéről, mint a „Pesti Hírlap”-ban Radimetzky Ferenc részéről, végre valahára indokolás kívántatik.

Ezen indokolásom nagyon rövid lehet, mert ahol tények beszélnek, ott fölösleges a szó.

Már pedig tény, hogy a torzsai jegyző Schmausz Ferenc hivatalától felfüggesztetett, hanyagság, az árvatárba való tetemes tartozásai és a lakosoknak több ezreket menő megkárosítása miatt.

Tény, hogy a kis-kéri jegyző Harr Sámuel hivatalától felfüggesztetett, hamis szerződés miatt.

Tény, hogy a szt. tamási jegyző hivatalától felfüggesztetett, különféle pénzek elkezelése miatt. A vizsgálat itt már az 1875-ik évig eljutott és 843 frt bíány konstatalatott. A másik szt. tamási jegyző N. még „jókor” „szenvedő” lett és — penzionáltatott.

Tény, hogy a cserenkai jegyzőnek a szegény-alapban és az árvatárban tetemes tartozásai vannak. És végre tény, hogy a kereszturi árvatárban tetemes hiányok födőztettek föl.

Mindezek tények, oly tények, melyek részint összefüggésben állanak, részint pedig következményei mindazon „bűnöknek”, melyeket a „Pesti Hírlap” olvasói előtt ősmert fűlszólalásomban rajzoltam.

Reményem, Radimetzky ur, a jegyzői egylet elnöke, akinek higgadt komoly föllépését elismeréssel emelem ki, a „Pesti Hírlap”-ban megjelent fűlszólalására vonatkozó ezen válaszatot csakugyan „megnyugtató tudomásul” fogja venni!

Ha mégis Hartmann urnak a Bácskában megjelent cikkére is reflektálók, ugy az azért történik, mert nem hagyhatók ez ügyben megjegyzés nélkül oly hírlapi fűlszólalást, melynek minden szavát szenvedély jellemzi.

*) Az e rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk.
**) Ezen cikk ide és a P. H.-ba egyszerre küldetett be. Szerk.

Zombor, 1886. Bittermann Nándor könyv- és könyvnyomdájából.

A fűlszólaló ott személyes bosszúra gondol! Pedig személyes bosszuról részemről annál kevésbé lehet szó, mert éppen azon jegyző, a kit a fűlszólaló olyannyira és talán egyedül védeni akart, (de a kinek ártatlanságáról meggyőződve egyenesen nem lehetett) hivatalától szintén fölfüggesztetett. Ezzel elesnek és értüküket veszítik az ott felhozott szenvedélyes kifakadások is.

De Hartmann urnak egy tévedését mégis helyre kell igazitanunk. Ő ugyanis jelzett fűlszólalásában az egész megyei községi jegyzői kart látja megtámadva.

Ez tévedés. A „Pesti Hírlap” szerkesztősége is hangsúlyozta ezt, és Radimetzky ur is elősméri — minek hát vádat látni ott is, a hol nincs, és minek barcolni szelmalmok ellen? Mi elősmérjük a jegyzői hivatal fontosságát, elősmérjük, hogy a jegyzőknek „felülő” a szükséges támogatásban részesülnök kell; tiszteljük is a jegyzőket mint hathatós tényezőket az állam gépezetében; hanem a jelen esetben, a midőn egyszerre többszörös fölfüggesztések váltak szükségessékké, és a midőn oly nagy mérvben látjuk elterjedve a korrupciót, nem hunyhatunk szemet, hanem sorakoznunk kell azokhoz, a kik nyilvánosan is ostromozzák a bűnt. Jól jegyezzük meg: több jegyző bűneit, de nem a jegyzői karét. A jegyzői kart tehát védeni fölösleges.

E kijelentésben különben nincs bizalmatlanság az alispán és a főispán iránt, sőt még az illető szolgabírák iránt sem. Mert ők végre is nem tudhatnak mindent, a mi történik az egyes községekben. Ez lehetetlen. Ha mégis valaki ez irányban is „vádat” akart volna kiolvasni korábbi fűlszólalásomban, ugy bizonyára meg lesz nyugtatva, ha e helyen is készségesen elősmérem, hogy ugy a becei szolgabíró Gombos Béla, mint a kulai szolgabíró Schick Mátyás a kérdésben levő jegyzői ügyek megvizsgálásában minden ingadozás nélkül, szigoruan jártak el és igazságosan! Eppen a jegyzői kar érdekében kívánatos, hogy mindenütt ez történjék.

De az alispán és a főispán iránt is bizalommal viseltetünk. Volt alkalmunk tapasztalni, hogy az alispán sohasem intézkedik az alispáni szék magaslatáról, hanem közvetlenül behatol mindenbe és erős kezű sulyosan érezteti azokkal, a kik bűnösök; és volt alkalmunk tapasztalni, hogy a főispán az erkölcsi szempontot minden más szempontoknak fölibe helyezi.

Meg vagyunk ezek után győződve és várjuk is, hogy a bűnös jegyzők mindegyike büntetve lesz a maga érdeme szerint — annál inkább, hogy tiszteltemtő kartársaik, a kirkól szivesen elősmérem, hogy túlnyomó többségben vannak, a szükséges tekiutély- és megbecsülésben csorbát ne szenvedjenek.

Legjobb lesz, ha együtt irtjuk azt, a mi rossz.
Koch József.

HIRDETÉSEK.

Alkalmi vétel.

Hirtelen átköltözés miatt jutányos áron eladó egy Schnabel-féle vadonat új zongora, egy fényezett író-asztal és pohár-szék (kredenc), végül egy márványlapos kétöblű mosdó-szekrény. Hol? megmondja a kiadó.

A LEGJOBB Szivarka-papir A VALÓDI LE HOUBLON francia gyártmány CAWLEY & HENRY cégtől Párizsban Utánzóitól óvatok! 36-15

EZEK A PAPIR Dr. Póh J. J., Dr. Lucwig H., Dr. Lippmann H. lecei egypárti vezírjai tanár urak által a legújabb állományú kitűnő minőségű, átlátszó írószék, és a legújabb állományú, átlátszó íróasztalok anyagát magában tartó papir.

500 RIFLES
500 RIFLES
500 RIFLES

NOTENHOBY
KAWLEY & HENRY
17, RUE BERGÉE, PARIS

11251. sz.
tkvi 1884.

Árverési hirdetés.

A zombori kir. törvényszék min telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Lorch Jakab apatini lakos végrehajthatónak Kiefer András apatini lakos végrehajtható elleni 105 frt tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajthatási ügyében a zombori kir. törvényszék területén lévő, Apatinban fekvő, az apatini 1247. sz. tjkvben Kiefer András és neje szűl. Hermansdorf Rozina nevéen álló A. I. 1356. a/l. hrsz., 59. öi. sz. ház és beltelekre az árverést 489 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1886. évi május hó 26-ik napján délelőtti 9 órakor Apatin községégházánál megartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának, 10%-át készpénzben vagy az 1881. LX. t. c. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov. hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Zomborban, 1886. évi március hó 11. napján.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.